

MILJØ-
DIREKTORATET

INSPEKSJONSRAPPORT

BOLIDEN ODDA AS AVD SINKFABRIKK
Eitrheimsneset (JE)
5750 Odda

Oslo, 15. november 2019

Deres ref.:
Bente Grande

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/315
Saksbehandler:
Britt Endre

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Boliden Odda, fjellhalldeponier - industrideponi

Kontrollnummer: 2019.185.I.miljodir

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Bente Grande

Fra Miljødirektoratet:
Britt Endre

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Henning Gøthesen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Boliden Odda, fjellhalldeponier -
industrideponi (Boliden Odda) den 11.-12 november 2019. Rapporten er å anse som endelig dersom
vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Miljødirektoratet avdekket 3 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Avfall til deponering har mangler i forhold til basiskarakterisering i henhold til tillatelsen og avfallsforskriften
- Kontroll med avfall til deponering har mangler
- Dokumentert utslippskontroll og måleprogram for utslipp fra deponiet har mangler

Anmerkninger:

- Vedlikeholdsprogram for utstyr relatert til deponi kan forbedres.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Boliden Odda må sende en skriftlig bekreftelse innen 17. februar 2020 som dokumenterer at avvik er rettet.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

15. november 2019	Britt Endre		Einar Knutsen
dato	kontrollør	Miljødirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Vestland ved miljøvernavdelingen
- Odda kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: BOLIDEN ODDA AS AVD SINKFABRIKK	
Organisasjonsnr.: 973166395	Eies av: 911177870
Bransjenr. (NACE-kode): 24.430 - Produksjon av bly, sink og tinn	

Kontrollert enhet

Navn: Boliden Odda, fjellhalldeponier - industrideponi	Anleggsnr.: 1228.0049.01
Kommune: Odda	Fylke: Hordaland
Anleggsaktivitet: Industrideponering	
Tillatelse gitt: 7. februar 2003	Sist endret: 13. mars 2018

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Miljødirektoratets risikobaserte industritilsyn og inngår i tilsynsaksjon med deponier i 2019.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Styringssystem
- Utslipp til vann
- Avfall
- Deponi

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Boliden Odda plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må Boliden Odda innen 17. februar 2020 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Britt Endre.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 16. september 2019. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Boliden Odda bli ilagt et gebyr på kr 49 200,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 5 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet.

En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Avvik 1

Avfall til deponering har mangler i forhold til basiskarakterisering i henhold til tillatelsen og avfallsforskriften

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Boliden Odda AS datert 2.februar 2003 endret 13. mars 2018 punkt 7.2.1
- Avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg II punkt 1.1.
- Internkontrollforskriften § 5 annet ledd punkt 7.

Kommentarer:

Boliden Odda har tillatelse til å deponere farlig avfall i fjellhaller på virksomhetens område. Med unntak av skjærstein er alle avfallstyper fra egen produksjon eller fra prosjekter på virksomhetens områder.

Tillatelsen sier i punkt 7.2.1 at det skal være foretatt en grunnleggende karakterisering av alle avfallstyper som deponeres i fjelldeponi i tråd med bestemmelser om dette i avfallsforskriftens kapittel 9 vedlegg II. Avfallsforskriften vedlegg II har prosedyrer for karakterisering og mottak av avfall, blant annet basiskarakterisering.

Boliden Odda har en gjennomført basiskarakterisering av flere av de avfallstyper som deponeres i henhold til forskriften. Dette er dokumentert i en excel fil. I oversikten er det tatt med verifikasjoner av avfallstypene fra 2012 til 2017.

Under inspeksjonen kom det frem at basiskarakteriseringen har noen mangler som er beskrevet under.

- For enkelte avfallstyper er det ikke gjennomført basiskarakterisering jfr. excel filen. Det er skjærstein fra Boliden Bergsjø i Sverige (det foreligger et sikkerhetsdatablade) og tungmetallkontaminert utstyr og jordmasser.
- Sikkerhetsdatablade for de ulike avfallstyper er ikke oppdatert når årlige verifikasjoner sier det er avvik fra sikkerhetsdatablade. Dette gjelder for kvikksølvresidue, manganskall/anodeskall, gipsslurry og celleslam fra elektrolyseceller.
- Det mangler utlekkings tester og vurdering av utlekkingspotensiale fra alle avfallstyper som deponeres.

Virksomheten opplyser under inspeksjonen at de har gjennomført en stedsspesifikk miljørisikovurdering for fjelldeponi og mener at de ikke trenger å gjennomføre utlekkings tester. Det er ingen unntak for utlekkings tester for underjordiske deponier fastsatt i forskriftens kapittel 9 vedlegg II eller i tillatelsen.

Det mangler skriftlige rutiner for gjennomføring av basiskarakterisering.

Avvik 2

Kontroll med avfall til deponering har mangler

Avvik fra:

- Avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg II punkt 1.4
- Internkontrollforskriften § 5 annet ledd punkt 7.

Kommentarer:

Avfallsforskriften sier at driftsansvarlig skal påse at hvert lass med avfall som leveres for deponering blir inspisert visuelt før og etter lossing. Dersom avfallsprodusenten også er driftsansvarlig kan denne kontrollen forgå ved opplasting.

Boliden får leverings seddel for de avfallstypene som kommer med bil som skal til deponi. For avfall som oppstår i prosjekter der det er tungmetallkontaminert utstyr/avfall eller jordmasser er leverings seddene levert etter endt prosjekt som kan vare i flere måneder. I tillegg er det telefon-dialog underveis i forbindelse med deponering.

Virksomheten har imidlertid ikke beskrevet rutiner for hvordan kontroll skal utføres og dokumenteres for avfall som kommer med bil eller båt for deponering.

Avvik 3

Dokumentert utslippskontroll og måleprogram for utslipp fra deponiet har mangler

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Boliden Odda AS datert 2.februar 2003 endret 13. mars 2018 punkt 7.2.2 og 11.2
- Avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg III punkt 3
- Internkontrollforskriften § 5 annet ledd punkt 7

Kommentarer:

Tillatelsen sier at virksomheten skal utarbeide et måleprogram som skal inngå i virksomhetens internkontroll. Virksomheten har i HMS & KS bedriftshåndbok et måleprogram for sinkverket. I den er det beskrevet kort om utslipp fra fjelldeponier.

Boliden Odda opplyser under inspeksjonen at måleprogrammet for deponi er dokumentert i et notat fra Multiconsult som viser et overvåkingsprogram, avtalen med et konsulentfirma som tar vannprøver og analyserer fra fjelldeponi for Boliden Odda. De viser også til årsrapport fra Multiconsult for 2018 som beskriver gjennomføring, resultat, vurderinger og beregninger.

Måleprogrammet for deponi er ikke innarbeidet i virksomhetens internkontroll. Det mangler en systematisk tilnærming på hvordan deponiet skal følges opp i forhold til utslippskontroll. Virksomheten opplyser at de ikke vurderer resultatene fra årsrapporten. Boliden Odda mangler en vurdering av akseptkriterier for utslipp av sigevann. Det framgår heller ikke skriftlig hvordan utslippene fra deponi beregnes og rapporteres i egenrapporten.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Anmerkning 1

Vedlikeholdsprogram for utstyr relatert til deponi kan forbedres.

Kommentarer:

Virksomheten har etablert ruiner for sjekkrunder av utslippsrelatert utstyr i dataverktøyet Maximo. Dette er i stor grad visuelle kontroller, med mange sjekkpunkter. Det fremgår imidlertid ingen skriftlig beskrivelse av de ulike kontrollpunktene som skal utføres i dataverktøyet.

Enkelte deler av utstyret er ikke lagt inn i vedlikeholdsprogrammet med forebyggende vedlikehold. Det er for eksempel ultralydmålere som måler nivået av avfallet i i fjellhaller i drift.

8. Andre forhold

Kvikksølvresidue

Boliden Odda har tillatelse til å mellomlagre inntil 500 tonn kvikksølvresidue inntil 5 år før deponering. Det tillates å deponere 350 tonn kvikksølvresidue i året.

I egenrapporten for 2018 for deponiet er det oppgitt at det er deponert 385,4 tonn kvikksølvresidue. Virksomheten opplyser at de mellomlagerer i ca. 4 år før det deponeres. Sarkofag bygges i fjellhall som er tilpasset mengde kvikksølvresidue på lager.

Utstyr i fjellhaller

Boliden opplyser under inspeksjonen at de har skiftet ut tilførselsrør for slamresidue i 2016 med nye helsveisede rør og med bedre kapasitet. De har dobbelt sett med pumper og rørledninger for å sikre drift om noe utstyr skulle svikte.

9. Gjennomføring

Inspeksjonen omfattet følgende:

- Åpningmøte med informasjon fra Miljødirektoratet og om inspeksjon av deponi
- Intervjuer og verifikasjoner
- Befaring i fjellhaller
- Oppsummering med foreløpige funn

Deltagere under inspeksjonen:

- Senior prosessingeniør
- Prosesstekniker
- Driftstekniker
- Miljøvernkoordinator
- Vedlikehold ansvarlig
- Avdelingsleder lutning
- Produksjonssjef
- Avd. leder kai og logistikk
- Adm. direktør

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Vedlikeholdsprogrammet
- HMS& KS -Driftshåndbok DG-L1 lutning
- Rapport -Miljøovervaking av fjellhallar (Multiconsult)
- Overvakingprogram for overvaking av fjellhallar (Multiconsult)
- Måleprogram
- Journal for fjellhaller